

Veera Välimaa

ALUMNITOIMINNAN KEHITTÄMINEN KUNTOUTUKSEN
OHJAAJA (AMK) KOULUTUKSESSA

AKS16SP

Kuntoutusohjauksen ja -suunnittelun koulutusohjelma
Opinnäytetyö 2019

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	6
2	ALUMNI KÄSITTEENÄ	8
2.1	Alumnitoiminta	8
2.2	Alumnitoiminta Suomessa.....	9
2.3	Alumnitoiminta SAMKissa	9
3	AMMATTIKORKEAKOULUN JA TYÖELÄMÄN YHTEISTYÖ.....	10
4	OPINNÄYTETYÖN TAVOITTEET	11
5	OPINNÄYTETYÖN TILAAJA	11
6	TUTKIMUKSEN TIEDONANTAJAT	12
6.1	Kuvataiteen koulutusohjelma	13
6.2	Matkailu- ja ravitsemisalalan koulutusohjelma	13
6.3	Merenkulun koulutusohjelma	13
6.4	Vanhustyön koulutusohjelma	14
7	TUTKIMUSMENETELMÄT	14
7.1	Teemahaastattelu.....	15
7.2	Ryhmähaastattelu	15
8	OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS	16
9	AINEISTON ANALYYSI.....	18
10	TUTKIMUSTULOKSET	18
10.1	OPS-vastaavien haastattelut.....	19
10.2	Alumnitoiminta eri koulutusohjelmissa	19
10.2.1	Alumnitoiminnan tarjoamat mahdollisuudet	21
10.2.2	Alumnitoiminnan kehittäminen ja haasteet.....	22
10.3	Alumni haastattelut.....	24
10.3.1	Alumnirekisteriin liittyminen ja odotukset alumnitoiminnalta	25
10.3.2	Alumnitoiminta koulutuksen aikana	26
10.3.3	Yhteistyö koulutuksen kanssa valmistumisen jälkeen	26
10.3.4	Motivaatio alumnitoimintaan ja alumnitoiminnan mahdollisuudet ..	28
10.3.5	Alumnitoiminnan kehittäminen ja yhteistyömuodot	29
10.4	Kuntoutuksen ohjaaja opiskelijoiden haastattelu	30
10.4.1	Alumnitoiminnan kehittäminen	30
10.4.2	Alumnitoiminnan mahdollisuudet	31
10.4.3	Motivaatio alumnitoimintaan	32
11	TULOKSIEN YHTEENVETO JA VASTAUKSET TUTKIMUSKYSYMYKSIIN	32

12 POHDINTA.....	34
LÄHTEET.....	36
LIITTEET	

ALUMNITOIMINNAN KEHITTÄMINEN KUNTOUTUKSEN OHJAAJA (AMK) KOULUTUKSESSA

Välimaa, Veera

Satakunnan ammattikorkeakoulu

Kuntoutusohjauksen ja -suunnittelun koulutusohjelma

Huhtikuu 2019

Sivumäärä:38

Liitteitä:1

Asiasanat: alumni, alumnitoiminta, kuntoutuksen ohjaaja (amk) koulutus, kehittäminen

Opinnäytetyön aiheena on alumnitoiminnan kehittäminen kuntoutusohjauksen ja -suunnittelun koulutusohjelmassa. Tavoitteena opinnäytetyössäni oli selvittää, miten kuntoutuksen ohjauksen ja -suunnittelun koulutusohjelmassa on mahdollista kehittää alumnitoimintaa ja mitä mahdollisuuksia alumnitoiminnan kehittäminen koulutusohjelmalle voi antaa. Opinnäytetyön tilaaja on Satakunnan ammattikorkeakoulun kuntoutusohjauksen ja -suunnittelun koulutusohjelma.

Opinnäytetyö on toteutettu kvalitatiivisella eli laadullisella tutkimusmenetelmällä. Etsin tutkimuskysymyksiini vastauksia haastatteleamalla AVOP-kyselyssä parhaiten menestyneiden koulutusohjelmien OPS-vastaavia ja valmistuneita kuntoutuksen ohjaajia käyttäen aineiston hankintamenetelmänä yksilöllistä teemahaastattelua. Lisäksi haastattelin oman koulutusryhmäni oppilaita eli valmistuvia kuntoutuksen ohjaajia ryhmähaastatteluna.

Teoreettisessa osuudessa on määritelty mitä alumni ja alumnitoiminta tarkoittaa. Lisäksi teoreettisessa osuudessa on kerrottu koulutuksen ja työelämän välisestä yhteistyöstä, johon alumnitoiminta perustuu. Teoreettisessa osuudessa on kuvattu myös opinnäytetyön tavoitteet, tilaaja sekä tutkimuksen tiedonantajat. Kappaleissa 7 – 9 on kerrottu tutkimusmenetelmistä, toteutuksesta ja aineiston analyysistä.

Tulos osiossa on kuvattu haastatteluissa syntyneitä tuloksia teemoittain ja kohderyhmittäin. Tuloksista käy ilmi, että kaikkien kohderyhmien mielestä alumnitoimintaa on tarpeen kehittää. Alumnitoiminta tulisi tuloksien perusteella olla systemaattisempaa ja siitä tulisi tiedottaa paremmin. Alumnitoiminnan toteuttamisen haasteena on se, että siihen ei ole varattu taloudellisia resursseja, eikä henkilöresursseja sen järjestämiseen. Koulutusohjelmilla on tällä hetkellä erilaisia tapoja toteuttaa alumnitoimintaa, kuten työharjoittelut, juhlat ja tilaisuudet, sekä alumnien toteuttamat luennot.

Haastatteluista saatujen tuloksien perusteella alumnitoimintaa voisi kehittää niemällä SAMKiin alumnitoiminnasta vastaavan henkilön. Lisäksi tuloksista nousi esille sosiaalisen median merkitys alumnitoiminnan tiedottamisessa. Kaikki tiedonantajaryhmät pitivät alumnien toteuttamia luentoja mielekkäinä ja sellaisia voisi olla enemmän. SAMK voisi myös järjestää koulutuksia, joihin alumneja kutsuttaisiin aktiivisemmin ja koulutusohjelmat voisi järjestää erilaisia alumneille suunnattuja tilaisuuksia. Alumnitoiminta tulisi tehdä houkuttelevaksi ja alumnirekisteriin liittyneiden alumnien tulisi sitoutua yhteistyöhön koulutuksen kanssa.

DEVELOPING ALUMNI ACTIVITIES IN REHABILITATION COUNSELLING AND PLANNING PROGRAM

Välimaa, Veera

Satakunta University of Applied Sciences

Degree Program in Rehabilitation Counselling and Planning

April 2019

Number of pages:38

Annexes:1

Keywords: alumni, alumni activities, rehabilitation instructor training, development

The subject of the thesis is the development of alumni activities in the degree program in rehabilitation counselling and planning. The aim of thesis was to find out how it is possible to develop alumni activities in the degree program in rehabilitation counselling and Planning, and what opportunities the development of alumni activities can provide for the program. The subscriber of the thesis is the Satakunta University of Applied Sciences program in Rehabilitation Counselling and Planning.

A qualitative approach was used to gather the data. The program coordinators of the degree programs in SAMK with the most successful scorings concerning the questions about alumni work in the national AVOP- questionnaire for the graduates were interviewed using thematic individual interviews. Similarly, persons who had graduated from rehabilitation counselling and planning program and were working in the profession were interviewed. Thirdly, a group interview among current students was conducted.

The theoretical part defines what alumni and alumni activities mean. In addition, the theoretical part describes the co-operation between education and working life on which alumni activities are based.

The results section describes the results of the interviews by theme and by participant group. The results show that all groups experienced need to develop alumni activities. Based on the results, alumni activity should be more systematic and better communicated. The challenge of implementing alumni is that neither the financial resources are allocated to it, nor the human resources to organize it. Educational programs currently have different ways of implementing alumni activities, such as internships, celebrations and events, as well as lectures by alumni.

Based on the results of the interviews, alumni activities could be developed by naming a person in charge of alumni operations at SAMK. The results also highlighted the importance of social media in informing the alumni. All the reporting groups considered the lectures conducted by the alumni to be meaningful and expressed to need to increase the number of such lectures. SAMK could also arrange training sessions for alumni more actively and different degree programs programs could organize various events for the alumni. Alumni activities should be made attractive and the alumni who are registered in the alumni register should be better committed to cooperating with the education.

1 JOHDANTO

Teen opinnäytetyöni Satakunnan ammattikorkeakoulun (SAMK) kuntoutuksen ohjauksen ja -suunnittelun koulutusohjelmalle alumnitoiminnan kehittämistä. Alumni tarkoittaa yliopistosta tai ammattikorkeakoulusta valmistunutta henkilöä. Opinnäytetyötä ohjaava opettajani tarjosi minulle alumnitoiminnan selvittämiseen ja kehittämiseen liittyvää aihetta, johon päätin tarttua. Tarve alumnitoiminnan kehittämiseen nousi AVOP-kyselyssä. AVOP on opiskelijapalautekysely, johon vastaavat kaikki ammattikorkeakoulusta valmistuvat henkilöt. Kyselyn tulokset auttavat kehittämään koulutusta, sekä valtakunnallisesti, että paikallisesti. (Ammattikorkeakoulujen valmistumisvaiheen opiskelijapalautekyselyn www-sivut.)

Alumnitoiminnalla tavoitellaan yhteiskunnallisen vaikuttavuuden kehittämistä, ammattikorkeakoulujen imagon parantamista ja strategisten tavoitteiden edistämistä. Lisäksi alumnitoiminnan tarkoituksena on lisätä koulutuksen työelämälähtöisyyttä ja tunnettavuutta, sekä tarjota opiskelijoille mahdollisuuksia luoda työelämäkontakteja hyödyntämällä alumnikontakteja opetuksessa. (Linko 2016, 1.)

Yhteistyö työelämän kanssa on lakiin perustuen ammattikorkeakoulun tehtävä. (Ammattikorkeakoululaki 932/2014, 1 luku 4 §). Yhteistyö koulutuksen kanssa mahdollistaa työvoiman saatavuutta sekä työurien pidentämistä työelämässä. Yhteistyö palvelee työelämää ja yrityksiä henkilöstön osaamisen kehittämisessä ja mahdollisten uusien työntekijöiden rekrytoinnissa. (Elinkeinoelämän keskusliiton www-sivut 2018.) Alumnitoiminta on yksi mahdollisuus kehittää korkeakoulutuksen ja työelämän välistä yhteistyötä ja siksi koen opinnäytetyöni aiheen tärkeäksi.

Satakunnan ammattikorkeakoulun terveys- ja hyvinvointialojen AVOP-kyselyn tuloksista selviää, että alumnien hyödyntäminen onnistuneesti osana ammattikorkeakouluopintoja, keskiarvo on melko alhainen. Kyselyyn vastasi Satakunnan ammattikorkeakoulussa vuonna 2017 terveys- ja hyvinvointialoilta 281 vastaajaa. (Opetushallinnon www-sivut.) Sain ohjaavalta opettajaltani opinnäytetyötäni varten AVOP-kyselyn tulokset SAMK:n eri koulutusohjelmien osalta, joista minulle selvisi, että kuntoutuksen

ohjauksen koulutusohjelman tulos alumnien hyödyntämisessä opinnoissa oli keskimääräistä arviota alhaisempi.

AVOP-kyselyn tuloksien perusteella alumnitoimintaa sekä sitä kautta työelämän ja koulutuksen välistä yhteistyötä olisi tarpeellista selkeästi kehittää. Omien opintojeni aikana olen kokenut alumnien kanssa toteutuneen yhteistyön mielekkääksi ja olisin myös itse toivonut enemmän alumnien hyödyntämistä opintojen aikana. Yhteistyömuotoja omien opintojeni aikana ovat olleet esimerkiksi harjoittelujaksoon liittyvät tutustumiskäynnit alumnien työpaikoilla ja työharjoittelujen ohjaukseen liittyvä yhteistyö. Alumni oli myös ennen aiheeseen perehtymistä käsitteenä itselleni vieras, eikä siitä löydy kovinkaan paljon tietoa. Siitäkin syystä oli mielenkiintoista lähteä tutkimaan aihetta.

AVOP-kyselyn perusteella parhaimmat tulokset alumnien hyödyntämisestä koulutuksessa saivat SAMKissa ylempien ammattikorkeakoulututkintojen tutkinnot. Alemmilla ammattikorkeakoulututkinnoilla oli selkeästi alhaisemmat tulokset. Tutkimuksessa selvitän alumnitoiminnan kehittämismahdollisuuksia kuntoutuksen ohjaaja (AMK) koulutuksessa eri tiedonantajia haastatteleamalla. Haastattelen tutkimuksessa parhaiden AVOP-kyselyssä parhaiden tuloksien saaneita alemman ammattikorkeakoulututkinnon koulutusohjelmien OPS-vastaavia. Rajaan ylemmän ammattikorkeakoulun tutkinnot pois tutkimuksesta, sillä opintojen erilaisuuden vuoksi tulokset eivät ole verrattavissa keskenään. Lisäksi haastattelen valmistuneita kuntoutuksen ohjaajia eli alumneja ja valmistuvia, oman opiskeluryhmäni kuntoutuksen ohjaaja opiskelijoita.

2 ALUMNI KÄSITTEENÄ

Sana, ”alumni ” pohjautuu alun perin latinan sanaan ”alumnus”, joka tarkoittaa ”elättää”. Aiemmin sanakirjoissa alumni on kuvattu tarkoittamaan turvattia, oppilasta, suojattia ja elättiä. Terminä alumni on Suomessa melko harvinainen ja huonosti tunnettu. Tänä päivänä alumnilla tarkoitetaan kuitenkin yliopiston tai korkeakoulun loppututkinnon suorittanutta henkilöä, joka jollain tavalla on yhteydessä kouluunsa, sen oppilaisiin tai muihin sieltä valmistuneisiin henkilöihin. (Moilanen 2002.)

2.1 Alumnitoiminta

Alumnitoiminnalla tarkoitetaan korkeakoulujen ja alumnien eli korkeakoulusta valmistuneiden välistä yhteistyötä ja toimintaa. Alumnitoiminta voi sisältää esimerkiksi vuosikurssitapaamisia, alumnien hyödyntämistä asiantuntijaluennoitsijoina opintojaksoilla tai jonkin projektin toteuttamista yhteistyössä alumnin kanssa. Korkeakoulujen oma panostus ja aktiivisuus vaikuttavat alumnitoiminnan onnistumiseen. Alumneilta voidaan saada arvokasta palautetta opintojen vastaavuudesta työelämän vaatimuksiin ja sitä kautta opetusta pystytään kehittämään. (Hohenthal 2012, 37.)

Onnistuneessa alumnitoiminnassa alumnit voivat olla ammattikorkeakoulun tärkeimpiä käyntikortteja ja puolestapuhujia. Oman ammattikorkeakoulun tunnettuus sekä menestys voi olla myös merkittävä osa omaa ansioluetteloa ammattikorkeakoulusta valmistuneelle. Alumnien tehtävä on kuvata työelämän tämän hetkistä tilannetta, tuoda tietoa yhteiskunnan ja työelämän ajankohtaisista asioista ammattikorkeakoululle, sekä olla tukena opiskelijoille. Alumnien avulla voidaan liittää työpaikkoja työelämäyhteistyöhön korkeakoulujen kanssa. Tämä edistää koulutuksen työelämävastaavuutta ja näkyvyyttä. (Österman 2010, 11.)

2.2 Alumnitoiminta Suomessa

1990-luvulla muutamiin Suomen yliopistoihin käynnistettiin alumnitoimintaa Yhdysvaltojen innoittamana. 2000-luvulla alumnitoiminta lisääntyi ja kehittyi yliopistoissa, osin muuttuneen yliopistolain vuoksi. Yhteiskuntasuhteiden hoitaminen korkeakoulussa virallistettiin. Myöhemmin vuonna 2010 yliopistolaki mahdollisti yliopistojen vastaanottamaan lahjoituksia ja testamentteja, joten tämä varainkeruun mahdollisuus aktivoi alumnitoimintaa entisestään. Ammattikorkeakoulutus on uudempi koulutusmuoto ja siellä alumnitoiminta alkoi käynnistymään 2000-luvun vaihteessa. (Hohen-thal 2012, 38.)

Stepit-projektin vuonna 2010 tehdyn kyselyn mukaan oppilaitostasoista alumnitoimintaa Suomessa on viidessätoista ammattikorkeakoulussa ja toiminta on organisoitunut monin eri tavoin. Kyselyssä selviää, että alumnitoimintaa toteutetaan korkeakouluissa keskitetysti, hajautetusti tai alumniyhdistysten kautta. Kysely tehtiin kaikille ammattikorkeakouluille Suomessa. Suomen ammattikorkeakoulujen alumnitoiminta on kuitenkin vielä melko uusi asia ja yleensä sen organisointi ei ole systemaattisesti koordinoitua. (Laasanen, Sinkkonen, Hakala, Kouri, Hopia 2015, 79.)

2.3 Alumnitoiminta SAMKissa

SAMKin alumni on SAMKista valmistunut opiskelija. SAMK toivoo alumneilta, että he olisivat halukkaita edelleen kehittämään SAMKin toimintaa, sekä olisivat ylpeitä suorittamistaan opinnoista. SAMKin internet sivuilla kerrotaan SAMKin tarjoavan yhteistyökumppanuutta alumneille, heidän yrityksilleen sekä työnantajille. SAMKilla on olemassa alumnirekisteri, johon voi internet-sivuilla rekisteröityä. Rekisteriin liittyminen ei velvoita alumnia mihinkään. SAMKin alumnirekisteriä ylläpitää SAMKin viestintäpäällikkö. Olemassa olevaa toimintaa on myös SAMKin alumni facebook-sivut, sekä SAMKin internetsivuilta löytyvä alumniblogi. (Satakunnan ammattikorkeakoulun www-sivut.) Facebook-sivuista ja alumniblogista vastaa SAMKin viestintä.

Alumnirekisteriin liittyneet valmistuneet saavat sähköpostiinsa SAMKin uutiskirjeen noin kahdeksan kertaa vuodessa, tietoa koulutuksista, seminaareista ja tapahtumista,

sekä mahdollisuuden osallistua erilaisiin SAMKissa järjestettäviin tilaisuuksiin. Alumnirekisteriin liittyneet alumnit voivat kirjoittaa SAMKin alumniblogiin tai kertoa työstään SAMKin uutisissa ja artikkeleissa, sekä vierailla SAMKissa kertomassa omasta urapolustaan. (Satakunnan ammattikorkeakoulun Oiva-opiskelijaintra [www-sivut](http://www.sivut).)

3 AMMATTIKORKEAKOULUN JA TYÖELÄMÄN YHTEISTYÖ

Alumnit ja alumnitoiminta liittyvät hyvin vahvasti ammattikorkeakoulutuksen perustehtävään kouluttaa opiskelijoita työelämään. Ammattikorkeakoulun tarkoituksena on siis tukea ja edistää opiskelijoiden ammatillista kasvua, sekä elinikäistä oppimista tarjoamalla opiskelijoille korkeakoulutusta perustuen työelämän- ja sen kehittämisen vaatimuksiin, samalla edistäen aluekehitystä ja elinkeinorakennetta. Korkeakoulutuksen tehtävänä on tarjota opiskelijoille valmiuksia toimia ammatillisissa asiantuntija-tehtävissä, tutkimukseen, taiteellisiin ja sivistyksellisiin lähtökohtiin perustuen. Ammattikorkeakoulujen tulisi tehdä yhteistyötä elinkeino- ja muun työelämän kanssa, erityisesti omalla alueellaan. (Ammattikorkeakoululaki 1 luku 4 § ja 6 §.)

Elinkeinoelämän keskusliiton vuonna 2011 järjestämässä henkilöstö- ja koulutustiedustelussa selviää, että kaksi kolmesta sen jäsenyrityksestä teki yhteistyötä eri oppilaitosten kanssa. Eniten yhteistyötä toteutettiin työelämä jaksoilla, kun yritykset tarjosivat opiskelijoille mahdollisuuden suorittaa tet-, työssäoppimis- ja harjoittelujaksoja. Tämän lisäksi yhteistyötä tapahtui opiskelijoiden opinnäytetöihin, oppisopimus-koulutuksiin, sekä tutustumiskäynteihin liittyen. Tiedustelun tuloksista selviää, että yhteistyö tukee opiskelijoiden ammattitaidon kehittymistä ja koulutuksen työelämä-lähtöisyyttä. Korkeakoulujen kanssa tehtävällä tutkimus- ja kehittämistoiminnalla voidaan vahvistaa myös eri yritysten liiketoimintaa ja samalla saadaan lisäarvoa korkeakoulujen omaan toimintaan. (Elinkeinoelämän keskusliiton [www-sivut](http://www.sivut) 2018.)

Samankaltaisia tuloksia on saatu Stepit KOHO-projektissa, jossa on tutkittu vuosina 2008 -2012, millaista hyötyä työelämä yhteistyöstä saa. Myös tässä tutkimuksessa selviää, että yhteistyötä työelämän kanssa tapahtuu pääasiassa opetukseen liittyvinä muotoina, kuten työharjoitteluina ja opinnäytetöinä. Tutkimuksen mukaan työelämän ja koulutuksen välistä yhteistyötä ei saisi pitää itsestään selvyytenä, vaan sitä tarvitsisi ylläpitää, hoitaa ja vaalia, huomioiden yhteistyökumppaneiden erilaisuus. Tutkimuksen tulokset antavat myönteisen kuvan työelämän ja ammattikorkeakoulujen yhteistyön toteutumisesta. Yhteistyö koetaan vaikuttavan positiivisesti myös työelämässä mahdollistaen uusien työntekijöiden rekrytoinnin, työpaikan osaamisen kehittämisen ja uuden tiedon saavuttamisen. (Vanhanen-Nuutinen & Laitinen-Väänänen 2011.)

4 OPINNÄYTETYÖN TAVOITTEET

Tavoitteena opinnäytetyössäni on selvittää, miten kuntoutusohjauksen ja -suunnittelun koulutusohjelmassa olisi mahdollista kehittää alumnitoimintaa ja mitä mahdollisuuksia alumnitoiminnan kehittäminen koulutukseen voi antaa. Kartoitan myös jo olemassa olevia hyviä alumnikäytäntöjä.

Opinnäytetyöni tavoitteena on selvittää vastauksia seuraaviin tutkimuskysymyksiin:

1. Miten alumnitoimintaa voitaisiin kehittää kuntoutusohjauksen ja -suunnittelun koulutusohjelmassa?
2. Mitä mahdollisuuksia alumnitoiminnan kehittäminen voi antaa kuntoutuksen ohjaaja koulutukseen?

5 OPINNÄYTETYÖN TILAAJA

Teen opinnäytetyöni SAMKin kuntoutusohjauksen ja -suunnittelun koulutusohjelmalle. Kuntoutuksen ohjaaja koulutuksen tutkintonimike on kuntoutuksen ohjaaja (AMK) ja koulutus johtaa sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulu tutkintoon.

Koulutusohjelma sisältää 210 opintopistettä ja koulutus järjestetään SAMKissa monimuoto toteutuksena. Koulutuksen on tarkoitus opettaa laaja-alaista näkemystä kuntoutuksesta ja olemassa olevista kuntoutusmahdollisuuksista sekä tuntemusta kuntoutuspalveluita ohjaavasta lainsäädännöstä. Koulutuksessa perehdytään ajantasaiseen kuntoutustarpeen tunnistamiseen, kuntoutusprosessin arviointiin ja suunnitteluun sekä yksilö, että yhteisötasolla. (Opintopolku.fi www-sivut.)

Kuntoutuksen ohjaaja saa koulutuksesta valmiudet toimia kuntoutukseen liittyvissä suunnittelu-, ohjaus-, arviointi- ja asiantuntijatehtävissä. Kuntoutuksen ohjaaja voi työskennellä julkisella, yksityisellä tai kolmannella sektorilla, potilas- ja vammaisjärjestöissä, kuntoutuskeskuksissa, tai erilaisissa kuntoutuksen kehittämishankkeissa sekä yrittäjinä. Koulutuksessa opetellaan hyviä kuntoutuskäytäntöjä ja kuntoutujan kohtaamista erilaisissa tilanteissa. Kuntoutuksen ohjaajan tulee osata toimia oman alansa asiantuntijana kuntoutuksen moniammatillisissa verkostoissa, tiimeissä ja kehitystehtävissä. (Opintopolku.fi www-sivut.)

6 TUTKIMUKSEN TIEDONANTAJAT

Haastattelen opinnäytetyössä kuvataiteen, matkailu- ja ravitsemisalalan, merenkulun sekä vanhustyön OPS-vastaavia ja selvitän, millä tavalla valituissa koulutuksissa hyödynnetään alumneja opetuksessa, ja minkälaista yhteistyötä alumnien kanssa tehdään. Valitsin edellä mainitut koulutusohjelmat siksi, koska ne olivat saaneet SAMK:n koulutusohjelmien osalta parhaimmat arviot alumnitoimintaa koskevassa väittämässä AVOP-kyselyssä. Rajasin kyselytulokset koulutusohjelmiin, jotka olivat saaneet alumnitoimintaa koskevassa väittämässä keskiarvoksi 4 tai yli.

Jokaisella koulutusohjelmalla on oma OPS-vastaava. SAMKissa OPS-vastaavan toimenkuvaan kuuluu laatia, koordinoita ja päivittää opetussuunnitelman sisältöä oman vastualueensa mukaan. Opetussuunnitelmalla tarkoitetaan tutkinnolla hankittavan

osaamisen kokonaiskuvausta. OPS-vastaavan vastuulla on myös oman koulutusohjelmansa opintojen koodaus. (SAMKin opetussuunnitelman laatimisen menettelyohjeet 2018.)

Haastattelen tutkimuksessa myös valmistuneita kuntoutuksenohjaajia, eli alumneja ja omasta opiskeluryhmästäni valmistuvia kuntoutuksenohjaaja opiskelijoita, koska tarkoituksena on saada tietoa alumnitoiminnasta kuntoutuksen koulutusohjelmassa ja ideoita alumnitoiminnan kehittämiseen. Valitsin haastateltaviksi oman ryhmäni opiskelijat, koska heidät minun oli helppo tavoittaa.

6.1 Kuvataiteen koulutusohjelma

Kuvataiteen koulutusohjelmasta valmistuu kuvataiteilijoita. Opintoihin sisältyy 240 opintopistettä. Koulutusohjelman tavoitteena on oppia valmiuksia toimia vapaana taiteilijana, opetustehtävässä tai kuvataidealan asiantuntijatehtävässä. Koulutusohjelmassa käydään läpi laajasti erilaisia taidemenetelmiä ja ilmaisukeinoja. (Satakunnan ammattikorkeakoulun [www-sivut](#).)

6.2 Matkailu- ja ravitsemisalnan koulutusohjelma

Matkailu- ja ravitsemisalnan koulutusohjelmasta valmistuu restonomeja. Opintoihin sisältyy 210 opintopistettä. Koulutusohjelmassa opitaan palvelemaan kansanvälisesti erilaisia asiakkaita ja asiakaskeskeisyys on koulutuksessa suuressa osassa. Lisäksi koulutusohjelmassa on tarkoitus oppia suunnittelemaan, toteuttamaan ja markkinoimaan palvelukokonaisuuksia erilaisissa alan liiketoimintaympäristöissä. (Satakunnan ammattikorkeakoulun [www-sivut](#).)

6.3 Merenkulun koulutusohjelma

Merenkulun koulutusohjelmassa on mahdollista valmistua merikapteeniksi. Opinnot muodostuvat 270 opintopisteestä. Merikapteenin opintoihin sisältyy esimerkiksi navi-

gointia ja aluksen käsittelyä, kuljetustekniikkaa ja kuljetustaloutta, merimiestaitoa, laivatekniikkaa, johtamista sekä juridiikkaa. Merenkulun koulutusohjelmassa opetellaan toimimaan kansi- ja konepäällystötehtävissä, aluksen päällikkönä ja konepäällikkönä erilaisilla matkustaja- ja rahtialuksilla. (Satakunnan ammattikorkeakoulun www-sivut.)

6.4 Vanhustyön koulutusohjelma

Vanhustyön koulutusohjelmaan sisältyy 210 opintopistettä ja koulutusohjelmasta valmistuu geronomeja. Koulutusohjelma toteutetaan monimuotokoulutuksena SAM-Kissa. Koulutuksessa opiskellaan laaja-alaista vanhustyötä ja sen kehittämistä. Geronomi saa koulutuksessa valmiudet toimia vanhustyön asiantuntijana kuntatasolla, erilaisten järjestöjen ja yritysten palveluksessa, projekteissa, muistityössä, omais- ja läheispalveluissa sekä itsenäisenä yrittäjänä. (Satakunnan ammattikorkeakoulun www-sivut.)

7 TUTKIMUSMENETELMÄT

Toteutan opinnäytetyöni kvalitatiivisella, eli laadullisella tutkimusmenetelmällä. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa tutkitaan asioiden merkityksiä. Tutkimushenkilöiden on mahdollista esimerkiksi haastattelutilanteessa vastata vapaamuotoisesti ajatuksistaan, kokemuksistaan ja mielipiteistään tutkijan esittämiin kysymyksiin, koska tutkimuksessa etsitään havaintoja arvoituksista ja tietoa etsitään henkilöiden kokemuksista ja ajatuksista. Laadullinen tutkimusmenetelmä mahdollistaa sen, että aiheesta saadaan mahdollisimman paljon, ja monipuolisesti tietoa. Tutkijan tulee haastattelua varten pohtia kysymykset etukäteen kyseessä olevaan aihepiiriin sopiviksi. Kvalitatiivista tutkimusmenetelmää voidaan käyttää yksin, tai yhdessä kvantitatiivisen tutkimuksen kanssa. (Vilka 2015.)

Puhelimen välityksellä toteutetut haastattelut ovat kustannustehokkaita ja ajallisesti joustavia. Jotkut henkilöt voivat kokea puhelimitse tapahtuvan keskustelun helpommaksi tuntemattoman henkilön kanssa, kuin kasvokkain tapahtuvan keskustelun. Puhelinhaastattelussa haastateltavalla on enemmän yksityisyyttä. Haastattelijan on huomattava osoittaa kuuntelemistaan, kiinnostustaan ja ymmärtämistään sanallisesti, sillä puhelimitse haastateltava ei näe haastattelijan kasvoja, ilmeitä tai eleitä. (Hyvärinen, Nikander & Ruusuvuori 2017.) Osan haastatteluista toteutan aikataulullisista ja maantieteellisistä syistä puhelinhaastatteluina.

7.1 Teemahaastattelu

Teemahaastattelun, eli puolistrukturoidun haastattelun eteneminen pohjautuu ennalta määriteltyihin aiheisiin ja niihin liittyviin, syventäviin kysymyksiin. Teemahaastattelussa ei tarvitse ehdottomasti seurata etukäteen valmisteltuja kysymyksiä tai aiheiden järjestystä, mutta tutkimusongelmaan on etsittävä kuitenkin tarkoituksenmukaisesti merkityksellisiä vastauksia. (Tuomi ja Sarajärvi 2009, 75.) Tutkimukseni sisältö perustuu hyvin pitkälti haastattelujen avulla saamastani informaatiosta ja hyödynnän tutkimuksessani teemahaastattelua.

Tutkimushaastattelu perustuu ihmisten väliseen vuorovaikutukseen. Arkikeskustelusta poiketen tutkimushaastattelulla on erityinen tarkoitus, tavoite ja erilaiset osallistujaroolit. Haastattelija on tehnyt aloitteen haastatteluun ja ainakin osin ohjaa keskustelutilannetta. Tieto löytyy haastateltavalta ja haastattelija on tietämätön osapuoli. Haastattelijan tulee myös hallita saamansa aineisto hyvien käytäntöjen mukaisesti ja huomioida haastateltavien informointi, suostumukset, tunnistetietojen käsittely ja aineiston kuvailu. (Hyvärinen ym. 2017.)

7.2 Ryhmähaastattelu

Ryhmähaastattelua voidaan kutsua myös ryhmäkeskusteluksi, sillä sen ajatuksena on jäsenten vuorovaikutuksella saada esiin mielipiteitä ja näkemyksiä tietyistä aiheista. Ryhmähaastattelussa haastattelijan rooli on ohjata keskustelua valitun teeman mukai-

sesti, mutta samalla antaa ryhmän vuorovaikutukselle tilaa. Ryhmähaastattelussa haastattelijan rooli ei ole niin vahva kuin yksilöhaastattelussa. Ryhmähaastattelu sopii tutkimuksiin, joissa ollaan kiinnostuneita ihmisten käsityksistä ja kokemuksista, sekä erilaisista tulkinnoista ja ajattelutapojen vertailusta. (Hyvärinen ym. 2017.) Hyödynnän tutkimuksessa ryhmähaastattelua valmistuvien kuntoutuksen ohjaajien haastattelussa.

Ryhmähaastattelutilanteessa saattaa tulla yllättäviä ja ennalta arvaamattomia tilanteita, koska asioita tuodaan ilmi useamman osallistujan näkökulmasta. Ryhmästä saattaa löytyä aktiivisia, keskustelua hallitsevia henkilöitä, sekä keskustelusta vetäytyviä, hiljaisia persoonia. Haastattelijan tehtävä on hienovaraisesti ohjailla keskustelutilannetta, niin että jokaisen osallistujan mielipide saataisiin kuulluksi. Ryhmähaastattelutilanteessa käytän vain väljästi apuna ennalta määritettyä teemaa ja haastattelukysymyksiä, jotta keskustelu etenee osallistujien ehdoilla joustavasti. (Hyvärinen ym. 2017.)

8 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS

Sain opinnäytetyötäni varten SAMK:n alumnirekisteriin liittyneiden kuntoutuksen ohjaajien (AMK) sähköpostiosoitteet henkilökohtaiseen käyttöni. Suunnitelmana oli tavoittaa alumnirekisteriin rekisteröityneet kuntoutuksen ohjaajat sähköpostitse ja selvittää halukkuus haastatteluun. Tavoitteena oli haastatella 3-5 alumnia. Valitettavasti sain vain yhden vastauksen sähköpostiini, joten hankin haastateltavia alumneja myös työharjoittelupaikkani ja kuntoutuksenohjaajien valtakunnallisen Facebook-ryhmän kautta. Lähestyin työharjoitteluissa tutuiksi tulleita alumneja sähköpostitse ja puhelimitse ja kysyin halukkuutta osallistua tutkimukseen. Facebook-ryhmään laitoin ilmoituksen, jossa kerroin opinnäytetyöstäni ja sen tarkoituksesta. Kerroin tarvitsevani vapaaehtoisia haastateltavia ja laitoin päivitykseen omat yhteystietoni, jotta vapaaehtoiset pystyivät ilmoittamaan halukkuutensa osallistua haastatteluun. Haastattelin yhteensä 5 alumnia, joten tavoitteeni toteutui. Toteutin aikataulullisista ja maantieteellisistä syistä kaikki alumni haastattelut puhelimitse.

Valmistuvien kuntoutuksenohjaaja opiskelijoiden halukkuutta osallistua haastatteluun kysyin oman opiskeluryhmäni whatsapp- ryhmässä. Sain aikataulut sopimaan neljän luokkatoverini kanssa ja toteutin valmistuvien opiskelijoiden haastattelun SAMKIn tiloissa ryhmähaastatteluna, jotta aiheesta syntyisi haastattelun aikana myös keskustelua. Tavoitteenani oli haastatella kuutta ryhmäni opiskelijaa, mutta aikataulullisista syistä sain haastattelut onnistumaan neljän opiskelijan kanssa, joten tavoitteeseen ei täysin päästy.

AVOP-kyselyssä parhaimpien tulosten saaneiden koulutusohjelmien OPS-vastaavilta kysyin halukkuutta osallistua haastatteluun sähköpostitse ja sovein sitten haastatteluajakohdat. Yhden OPS-vastaavan haastattelun toteutin kasvotusten SAMKIn tiloissa, mutta muut haastattelut toteutin aikataulullisista syistä puhelimitse.

Nauhoitin kaikki haastatteluni haastateltavien luvalla. Sillä tavalla pystyin keskittymään pelkästään haastattelutilanteeseen, eikä minun tarvinnut tehdä kirjallisia muistiinpanoja haastattelutilanteessa. Nauhoitukset onnistuivat puhelimeeni asennetun sovelluksen avulla. Haastattelut kestivät 20 - 45 minuuttia. Kaikki äänitteet litteroin eli kirjoitin haastattelut sanasta sanaan, josta muodostui opinnäytetyöni tutkimusaineisto.

Litteroitua tekstiä haastatteluista tuli yhteensä 22, A4-kokoista sivua. OPS-vastaavien haastatteluista tuli yhteensä 10 sivua, alumnien haastatteluista 9 sivua ja valmistuvien kuntoutuksen ohjaajien ryhmähaastattelusta tuli 3 sivua litteroitua tekstiä. Keskimääräisesti haastateltavilta tuli noin 2-3 sivua tekstiä, henkilöä kohden.

Litterointi on hyvä tapa tutustua omaan tutkimus aineistoon ja sillä tavoin se on myös tärkeä vaihe aineiston analyysin kannalta. Litterointi vaiheessa on tärkeää pitää koko ajan mielessä tutkimuskysymys. (Hyvärinen ym. 2017.) Haastateltavien henkilöllisyydet eivät ole opinnäytetyöstäni tunnistettavissa ja tuhosin äänitteet litteroinnin jälkeen.

Kaikissa haastatteluissa käytin samoja teemoja:

- Alumnitoiminnan mahdollisuudet ja kehittäminen
- Alumnitoiminnan keinot ja hyvät käytännöt
- Opiskelun ja työelämän välinen yhteistyö alumnitoiminnalla

9 AINEISTON ANALYYSI

Litteroinnin jälkeen tulostin kaikki litteroimani haastattelut ja etsin tietoa tutkimuskysymyksiini alleviivamalla vastauksia teemoittain erivärisillä tusseilla. Ajattelin ensin käydä aineistoa läpi väritussien kanssa kysymys kerrallaan. Huomasin kuitenkin, että litteroitu teksti ei aina vastannutkaan juuri siihen kysymykseen, vaan vastaus löytyikin toisesta kohdasta tai täydentävän kysymyksen vastauksesta. Eli päädyin purkamaan tuloksia niin, että mietin itse ensin otsikon, johon halusin saada tuloksia ja sen perusteella kävin koko litteroidun tekstin läpi. Kirjoitin tuloksia opinnäytetyöhön otsikko kerrallaan, kun olin saanut kyseisen teeman käsiteltyä. Koitin tuloksia purkaessa pitää koko ajan mielessä tutkimuskysymykset ja mikä on opinnäytetyöni tavoite.

Litteroiduissa haastatteluissa oli yllättävän paljon pohdintaa, toistoa ja tekstiä, joka ei antanut vastauksia esitettyihin kysymyksiin. Siksi aineisto piti käydä läpi useampaan kertaan, jotta ymmärsi paremmin, mitä haastateltava on vastauksellaan tarkoittanut ja, että löysi tuloksia tutkimukseen ja vastauksia haluttuihin kysymyksiin. Kävin litteroidut tekstit läpi yksi haastatteluryhmä kerrallaan, ja kun olin saanut yhdeltä kohde-ryhmältä saadut tulokset purettua, siirryin vasta sen jälkeen seuraavaan ryhmään. Tulokset on jaettu eri tiedonantaja ryhmiltä saatuihin haastattelu tuloksiin, koska sillä tavalla tuloksia oli helpompi lähteä purkamaan

10 TUTKIMUSTULOKSET

Tässä luvussa kerron tutkimuksen tuloksista, jotka olen saanut tutkimuksen eri tiedonantajia haastatteleamalla. Ensin kerron OPS-vastaavilta saamani tulokset, seuraavaksi alumneilta saamani tulokset ja viimeisenä valmistuvilta kuntoutuksenohjaaja opiskelijoilta saamani tulokset. Haastattelutulokset olen järjestänyt teemoittain alaotsikoiden alle. Haastatteluissa käyttämäni kysymykset löytyvät tiedonantaja ryhmittäin liitteestä 1. Tuloksiin olen kirjoittanut alaotsikoiden alle muutamia suoria lainauksia haastateltavilta. Olen pyrkinyt tasapuolisesti hyödyntämään kaikkien haastateltavien tuottamia vastauksia lainauksissa. Suorat lainaukset on kursivoitu.

10.1 OPS-vastaavien haastattelut

Haastattelin eri koulutusohjelmien OPS-vastaavia, jotka olivat saaneet parhaat pisteet Avop-kyselyssä alumnitoiminnan osalta. Useassa haastattelussa nousi esille samankaltaiset alumnitoiminnan keinot, mutta myös eroavaisuuksia oli. Yhteyttä alumneihin OPS-vastaavat pitävät sähköpostin, facebookin ja muun yhteistyön kautta.

10.2 Alumnitoiminta eri koulutusohjelmissä

Kaikki OPS-vastaavat toivat esille asiantuntijaluennot, eli alumneja kutsutaan kertomaan työstään opiskelijoille. Nämä asiantuntija luennot ovat usein sisältyneet johonkin tiettyyn opintojaksoon, mutta ei systemaattisesti. Osa haastateltavista kertoo korvanneensa alumneille matkakorvauksen asiantuntijaluennoista. Kaksi nosti esille Samkin yleiset luentopalkkio käytännöt, mutta useimmiten alumneille ei ole maksettu palkkiota luennoista, vaan he ovat tulleet työaikanaan pitämään luentoja. Kaikki OPS-vastaavat kokivat, että alumneja oli helppo saada luennoimaan opiskelijoille, eikä heitä tarvinnut sen enempää houkutella.

Neljä viidestä OPS-vastaavasta toi esille koulutusohjelmien erilaiset tilaisuudet, joihin he ovat kutsuneet myös alumneja. Esimerkiksi juhlatilaisuuksissa alumnit ovat kutsuttu sekä esiintymään, että kuuntelemaan asiantuntijaluentoja. Lisäksi juhlatilaisuuksiin on sisältynyt vapaamuotoisempaa illanviettoa. Useat näistä mainituista juhlatilaisuuksista ovat olleet koulutusohjelmien kymmenvuotis-juhlia. Yhdellä koulutusohjelmista on oma "yhdistys" ja klubi, jossa järjestetään erilaisia tilaisuuksia ja vapaa-ajan illanviettoja. Valmistuneet opiskelijat saavat automaattisesti kutsun yhdistykseen. Klubitoiminta on toiminut jo kymmeniä vuosia ja toimii yhdistyksen varojen avulla.

Alumneja on kutsuttu myös opiskelijoiden järjestämiin tilaisuuksiin, jotka ovat olleet osana jotain opintojaksoa ja tilaisuudet ovat toteutettu esimerkiksi projektitöinä. Joihinkin projekteihin on varattu pienehkö budjetti SAMKilta. Lisäksi kuluja on saatu katettua niin, että osanottajilta on peritty osallistumismaksu. Tällaisia tilaisuuksia ovat esimerkiksi seminaarit, näyttelyt, messut, koulutukset sekä opinnäytetyö esitykset. Yksi OPS-vastaava nosti esille myös vuosittain järjestettävän "alumnipäivän", johon

kutsutaan alumneja verkostoitumaan ja keskustelemaan ajankohtaisista aiheista. Tällainen päivä on kuitenkin toteutettu vasta kerran.

Kaikki koulutusohjelmien OPS-vastaavat nostivat yhdeksi alumnitoiminnan keinoksi opiskelijoiden työharjoittelut, joissa usein alumnit toimivat opiskelijoiden ohjaajina. Alumnien kautta OPS-vastaavat myös pystyvät suosittelemaan työharjoittelupaikkoja opiskelijoille ja saavat tietoa harjoittelumahdollisuuksista ja työelämän nykytilanteesta. Muutama OPS-vastaava kertoi myös, että joihinkin koulutusohjelman opintojaksoihin sisältyy opintokäynnit alumnien työpaikoilla, jolloin opiskelijat saavat kokonaisvaltaisen kuvan käytännön työstä ja vierailut saattavat herättää ajatuksia työharjoittelupaikan valintaan.

Suurin osa OPS-vastaavista nostivat haastatteluissa esille sosiaalisen median ja pääasiassa facebookin. Useille ammattiryhmille on perustettu facebookiin omat sivustot, joissa opettajat, opiskelijat ja alumnit pystyvät päivittämään ryhmään ajankohtaisia uutisia esimerkiksi työelämästä ja kuulumisistaan. Yksi OPS-vastaava nosti esille koulutusohjelman omille alumneille suunnatun facebook-ryhmän, joka on perustettu yhden opintojakson sisällä, projektityönä. Facebook-ryhmää ylläpitää koulutusohjelman oma opiskelijayhdistys ja koulutusohjelman tiimivastaava.

Kolme viidestä OPS-vastaavista toivat haastattelussa esille ylemmän ammattikorkeakoulutuksen mahdollisuutena alumnien kanssa tehtävälle yhteistyölle. Eli amk-koulutuksen aikana OPS-vastaavat markkinoivat mahdollisuutta suorittaa ylempi ammattikorkeakoulututkinto. Jotkut alumnit ryhtyvät opiskeluun, joka ylläpitää yhteistyötä koulutuksen kanssa. Yksi OPS-vastaava toi esille, että heidän koulutusohjelmansa on tehnyt tutkimusta alumnien kiinnostuksista ja toiveista alumnitoiminnan suhteen. Koulutusohjelmassa toteutettiin sähköinen kysely, jolla tavoiteltiin alumneja. Kyselyyn ei kuitenkaan saatu kovin runsaasti vastauksia ja tulokset eivät olleet mullistavia.

Yksi OPS-vastaava kertoi, että koulutusohjelmassa työskentelee opettajana useampi alumni, eli samasta koulutusohjelmasta valmistunut henkilö. Lisäksi OPS-vastaava nosti esille alalle ominaisen "kollegiaalisuuden", joka pitää sisällään sen, että alumnit haluavat olla toistensa ja koulutuksen henkilökunnan kanssa yhteistyössä valmistumisen jälkeenkin ja ovat kiinnostuneita toistensa urapoluistaan. Kollegiaalisuus nousi

esille myös toisen OPS-vastaavan haastattelussa, joka kertoi, että kyseisellä alalla Suomessa työskentelevät melkeimpä kaikki tuntevat toisensa ja ovat siksi tavalla tai toisella tekemisissä myös koulutuksen kanssa. Eli yhteistyötä voi syntyä alumnin kanssa, jos esimerkiksi opettaja tai opiskelija tuntee alumnin työelämän tai vapaa-ajan kautta.

Lisäksi yksi OPS-vastaava kertoi, että tiettyjä alumneja kutsutaan pitämään opiskelijoille erikoiskoulutuksia, jolloin he koulutuksen ajan toimivat tavallaan opettajan työssä ja heille maksetaan siitä palkka. Yksi vastaajista toi esille, että heidän ammattinimikkeellään on kerran vuodessa ilmestyvä, ammattiliiton painama oma lehti, johon ovat kirjoittaneet artikkelia niin opiskelijat, kuin alumnitkin. OPS-vastaavan mukaan myös tämä on yksi keino seurata valmistuneiden uraa ja mahdollisesti myös kontaktoitua ja tehdä yhteistyötä alumnien kanssa.

“Tietenkin me käytetään paljon alumneja meidän opintojaksoilla, et he tulee kertomaan siitä heidän toiminnasta ja mitä he työssään tekee. Et se on varmasti aika tärkeä juttu”

“Meillä on ollu muutaman vuoden sellainen alumnijuhla, johon me ollaan kutsuttu alumneja mukaan. Ensimmäisenä vuonna meil oli siinä päivällä sellanen asiantuntijaseminaari, mis oli alumneja ja muitakin puhumassa ja sit jatkettiin illalla vielä sellainen illanvietto, syötiin ja oli järjestettyä ohjelmaa”

“Meil on täs koulutusohjelmias aika laajat harjoittelut, ni kyl siel on ohjaajin aika paljon meidän entisii opiskelijoit, ni sitä kautta tehdään sitä yhteistyötä sit”

10.2.1 Alumnitoiminnan tarjoamat mahdollisuudet

Kaikki OPS-vastaavat olivat sitä mieltä, että alumnitoiminta on tärkeää ja tuo erilaisia mahdollisuuksia koulutusohjelmille. Alumnitoimintaa pidettiin tärkeänä erityisesti opiskelijoita varten. OPS-vastaavat kokevat, että opiskelijat saavat alumneilta motivaatiota opiskeluun, tärkeää tietoa työelämästä ja sen vaatimuksista, sekä mahdollistaa kontaktien luomisen ja verkostoitumisen.

OPS-vastaavat kertovat alumnitoiminnan lisäävän opintojen mielekkyyttä ja monipuolisuutta. Tämän vuoksi OPS-vastaavat pitivät alumnitoimintaa tärkeänä myös opettajien näkökulmasta, sillä myös he saavat alumneilta tietoa työelämästä ja siten lisää koulutuksen työelämälähtöisyyttä. Lisäksi alumneilta on saatu ideoita opinnäytetöihin ja työharjoittelupaikkoihin. Alumni-urapolkuja ja -kehitystä käytetään myös esimerkkeinä, toimintamalleina ja keskusteluaiheina opintojaksoilla. Alumni-urakehitykset antavat motivaatiota opettajille. Yksi OPS-vastaavista kertoi, että hänestä on palkitsevaa seurata alumni-uraa ja sitä, miten he pärjäävät työelämässä. OPS-vastaavien mukaan alumni-avulla voidaan myös edistää koulutuksen ja ammattinimikkeen tunnettavuutta.

OPS-vastaavat kokivat, että myös alumnit saavat mahdollisuuksia koulutuksen kanssa tehtävästä yhteistyöstä. Myös alumnit verkostoituvat opiskelijoiden, eli mahdollisesti alumni-tulevien yhteistyökumppanien kanssa. Lisäksi alumneille järjestettävät tilaisuudet voivat toimia ”rekrytointi”-tilaisuuksina, joissa alumnit voivat saada kontakteja uusiin työntekijöihin ja harjoittelijoihin.

“No opiskelijoit vartenhan tätä alumnitoimintaa tietysti tehdään, et kylhän se heil on hieno mahdollisuus, ku he sit näkee millast eri toimintaa eri firmois on ja et tulevaisuudes he vois itekin tehdä sellasta työtä”

“Yhteistyöllä me opettajatkin pystytään seuraamaan opiskelijoiden uraa. Se on kaaheen kiva, se on tän työn yks suola, et me nähään miten opiskelijat pärjää”

10.2.2 Alumnitoiminnan kehittäminen ja haasteet

Kaikki OPS-vastaavat olivat sitä mieltä, että alumnitoimintaa tulisi kehittää. Alumnitoiminnan kehittämisen haasteita ovat mm. resurssikysymykset, organisointi, sekä toiminnan systemaattisuus. Tällä hetkellä alumnitoiminnan järjestäminen riippuu koulutusohjelman omasta motivaatiosta ja resursseista kehittää toimintaa. OPS-vastaavat kokevat, että alumnitoiminnan järjestämiseen tulisi nimetä tietty henkilö ja resurssoida toiminnan järjestämiseen aikaa. Koulutusohjelmien OPS-vastaavien tulisi laatia selkeä suunnitelma ja esitys SAMKille siitä, miten he aikovat alumnitoimintaa toteuttaa ja

anoa sitä varten resursseja käytettäväksi. OPS-vastaavat kuitenkin kokevat, että eivät kykene panostamaan alumnitoiminnan järjestämiseen haluamallaan tavalla kaiken muun työn ohella. Alumnitoiminnan haasteena on myös se, että toimintaan ei ole automaattisesti käytettävissä rahaa. Raharesurssia tarvittaisiin esimerkiksi tilaisuuksien järjestämiseen ja alumneille maksettaviin palkkioihin. Yksi OPS-vastaava kertoi pohjineensa alumnitoiminnan keinoja yhdessä toisen koulutusohjelman kanssa, joten yhteistyö toisten koulutusohjelmien kanssa voisi olla hyvä keino kehittää alumnitoimintaa.

Yhden OPS-vastaavan haastattelusta nousi esille aikatauluhaasteet esimerkiksi alumni tilaisuuksissa. Eli alumnit eivät välttämättä pysty irrottautumaan työpäivän aikana tilaisuuksiin. Toisaalta taas muut OPS-vastaavat kokivat, että suurin osa alumneista sai osallistua järjestettyihin tapahtumiin työajallaan. Lisäksi yksi OPS-vastaava pohti alumnirekisterin päivittämistä. OPS-vastaavilla ei ollut tarkkaa tietoa siitä, ylläpidetäänkö tai päivitetäänkö rekisterin yhteystietoja säännöllisesti.

Muutama OPS-vastaava nosti haastatteluissa esille sen, että SAMKista valmistuneille alumneille voisi perustaa oman facebook-ryhmän. Facebookissa on helppoa ja nopeaa kommunikoida, joten sitä kautta saisi tietoa alumnien kuulumisista, urapoluista ja mahdollisista yhteistyökuvioista. Lisäksi alumnit saisivat tietoa koulutuksesta ja toisensa urakehityksestä. Tämä onkin jo toiminnassa yhdellä koulutusohjelmalla. Samalla koulutusohjelmalla on myös oma koulutusalan opiskelijayhdistys, jonka puitteissa voitaisiin saada paremmin vireille alumnien kanssa tehtävää yhteistyötä. Yhdistyksellä voisi olla esimerkiksi vapaa-ajalla järjestettävää virkistystoimintaa, johon myös alumneja kutsuttaisiin.

OPS-vastaavat toivat esille sen, että alumnitoiminnasta tulisi tiedottaa paremmin jo opintojen aikana. Opiskelijoiden olisi tärkeä ymmärtää miksi alumnirekisteriin kannattaa liittyä, mitä se pitää sisällään ja miten he voivat alumnitoiminnasta hyötyä. Lisäksi ehdotettiin, että voitaisiin järjestää säännöllisesti kyselyitä sekä opiskelijoille, että alumneille siitä mitä he odottavat tai toivoisivat alumnitoiminnalta ja ovatko he ylipäättään kiinnostuneita alumnitoiminnasta. Kyselyt voitaisiin toteuttaa esimerkiksi facebookissa. Lisäksi OPS-vastaavat pohtivat sitä, että jos alumneille lähetettävät uutiskirjeet olisivat kohdennettuja oman alan koulutukseen. Uutiskirjeen sisältönä olisi

koulutuksen ajankohtaisia uutisia ja tietoa esimerkiksi lisäkoulutus- ja ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon mahdollisuuksista.

Muutama OPS-vastaava ehdotti alumnitoiminnan kehittämiseksi säännöllisiä tilaisuuksia, joihin alumneja kutsuttaisiin verkostoitumaan opiskelijoiden, opettajien ja toistensa kanssa. Toki tämänkaltaista toimintaa osalla koulutusohjelmista jo onkin olemassa, mutta tilaisuudet eivät ole säännöllisiä tai systemaattisia. Yksi OPS-vastaavista ehdotti, että tilaisuuksissa voitaisiin aina valita vuoden “alumni”, eli henkilö, joka on tehnyt yhteistyötä koulutuksen kanssa ja sitä kautta ansainnut “tittelin”.

Useampi OPS-vastaava oli sitä mieltä, että yhteistyö alumnien kanssa pitäisi olla säännöllisempää ja heidän työelämän asiantuntijuuttaan tulisi hyödyntää enemmän koulutuksen aikana. Esimerkiksi alumnien luennoimia asiantuntijaluentoja tulisi olla enemmän ja heille tulisi maksaa luennoimisesta palkkio. Yksi OPS-vastaavista toi esille myös alumnien osallistumisen opinnäytetyöaiheiden ehdottamiseen ja ohjaamiseen.

“Sosiaalinen media vois olla yks tapa kehittää tätä ja sit vois tehdä säännöllisesti sellasii kyselyitä ja et kutsuttais alumneja Samkin luennoille valmistumisen jälkeenkin. Sit vois markkinoida paremmin hakemaan siihen ylempään amk-tutkintoon. Et siinäkin mieles tää alumnitoiminta on kyl tärke. Koen kyllä, et tarvis tehä tätä vielä enemmän, mut ei kaikkee pysty.”

“Nää on vähän sellasii juttuja, et se vaatis jonkun ihmisen tai kaks, ketä oikeesti perehtyis siihen ja siihen varattais tarpeeks resursseja. Oman toimen ohella nää on aina vähän sellasii, et kovasti puhutaan, mut sit loppupeleis ei oikein mitään kuitenkaan tapahdu”

10.3 Alumnien haastattelut

Haastattelin viittä alumnia, jotka ovat valmistuneet SAMKin kuntoutuksen ohjaaja koulutusohjelmasta. Kolme alumnia työskentelee Satakunnan keskussairaalan eri osastoilla kuntoutusohjaajina. Yksi alumneista työskentelee Perusterveydenhuollossa

ja yksi yksityisellä kuntoutuspalveluntuottajalla. Kaksi alumneista on valmistunut samalta vuosikurssilta ja muut ovat eri vuosikursseilta. Neljä alumnia kertoi haastattelussa, että eivät muista, että alumnitoiminnasta olisi ollut mitään puhetta koulutuksen aikana tai alumnitoimintaa olisi ollut. Neljälle myös alumnitoiminta terminä tuntui vieraalta.

10.3.1 Alumnirekisteriin liittyminen ja odotukset alumnitoiminnalta

Kaksi viidestä haastattelemastani alumnista on valmistuttuaan liittyneet alumnirekisteriin. Toinen alumni ei muista miksi on rekisteriin aikoinaan liittynyt, eikä hänellä ollut liittymisen suhteen mitään odotuksia. Toinen kertoi tuoreena valmistuneena kaipaavansa säännöllisiä tapaamisia toisten alumnien kanssa, saadakseen vinkkejä milaista kuntoutusohjausta kukin tekee ja siksi liittyi alumnirekisteriin. Lisäksi haastateltava mainitsi odottavansa alumnitoiminnalta rekisteriin liittyessään oman ammattitaidon kehittämistä, vertaistukea, erilaisia näkökulmia sekä oman osaamisen ja toimintatapojen jakamista muille. Molemmat haastateltavat muistelivat, että koulutuksen loppuvaiheessa oli järjestetty tilaisuus, jossa oli mahdollista liittyä alumnirekisteriin.

Kaksi haastateltavista ei muista, että heiltä olisi kysytty halukkuutta liittyä alumnirekisteriin ja he eivät olleet myöskään varmoja ovatko alumnirekisterissä. Yksi ei ollut liittynyt alumnirekisteriin, koska ei kokenut sen koskevan häntä ja ei muista, että olisi saanut tietoa mitä alumnirekisteriin liittyminen tarkoittaa ja pitää sisällään.

“Varmaan siinä oli sitä ajatusta, etä ku olit itsekkin tuore, niin ajatteli et olis kiva, jos olis jotain tämmösii tapaamisii mis kuulis vähän muiden työstä ja ajatuksista.”

“Mä en tiedä onko minua edes kysytty mihinkään alumnirekisteriin, minusta multa ei oo kyllä kysytty tai en ainakaan muista.”

10.3.2 Alumnitoiminta koulutuksen aikana

Haastatteluissa ilmeni, että koulutuksen aikana alumneja hyödynnettiin opinnoissa melko vähän. Kolme haastateltavista kertoi, että heidän opintojensa aikana oli valmistuneet ja työelämään sijoittuneet kuntoutuksen ohjaajat käyneet kertomassa työstään. Kaikki pitivät tätä tärkeänä ja mielenkiintoisena osana opintojaan. Kukaan ei kuitenkaan muistanut, että luentoja olisi markkinoitu alumnitoiminnan nimellä, tai että luennoitsija olisi kertonut olevansa SAMKin alumni.

Yksi haastateltavista kertoi, että opintojensa aikana he ryhmänsä kanssa järjestivät projektityönä tilaisuuden, johon he kutsuivat alumneja luennoimaan tilaisuuteen ja kutsuvieraiksi. Tilaisuudessa oli pieni osallistumismaksu, mutta mitään muuta budjettia tilaisuuteen ei ollut varattu. Neljä haastateltavista toi esille opintokäynnit kuntoutuksenohjaajien työpaikoilla, joista osa oli SAMKin alumneja. Opintokäynnit sisältyivät yhteen harjoittelujaksoon kuntoutuksen koulutusohjelmassa. Yksi haastateltava ei muistanut, että opinnoissaan olisi ollut minkäänlaista alumnitoimintaa.

“Silloin kun olen itse opiskellut kuntoutusohjaajaksi, niin me järjestettiin tällöinen kuntoutukseen liittyvä koulutuspäivä ja sinne kutsuttiin tosi paljon eri kuntoutusalan työntekijöitä ja se sisältyi kyl johonkin opintojaksoon. Me saatiin siitä tosi hyvää palautetta ja se oli kyl tosi onnistunut päivä”

“Kyl meil ainakin luennoimas kävi kuntoutusohjaaja koulutuksen läpikäyneitä kertomassa omasta työstään. En oo varma tuliks ne varsinaisesti alumni nimikkeellä puhumaan, mut siis oman työnsä puitteissa”

10.3.3 Yhteistyö koulutuksen kanssa valmistumisen jälkeen

Kaikki haastattelemani alumnit ovat tehneet jonkinlaista yhteistyötä koulutuksen kanssa valmistumisen jälkeen. Kaksi haastateltavista kertoo opiskelevansa ylempää ammattikorkeakoulu tutkintoa SAMKissa syventääkseen osaamistaan ja saadakseen pätevyyttä kehittyä urallaan. SAMK oli selkeä valinta maantieteellisistä syistä ja siksi, että se on jo tuttu aikaisemmasta koulutuksesta.

Yksityisessä yrityksessä haastateltava kertoi, että SAMKin hyvinvointialan lehtori on käynyt tutustumassa yrityksen toimintaan ja hänellä on ollut puhetta kuntoutuksen koulutusohjelman OPS-vastaavan kanssa, että opiskelijaryhmä voisi käydä tutustumassa yritykseen. Haastateltava on itse ollut yhteydessä kouluun, koska ajatteli yhteistyön lisäävän yrityksen tunnettavuutta ja opiskelijoiden kiinnostusta tulla harjoitteluun ja mahdollisesti työllistymään.

Kolme haastateltavista kertoo, että heillä on ollut kuntoutuksen ohjaaja opiskelijoita työharjoittelussa omilla työpaikoillaan ja opiskelijat ovat käyneet heidän luonaan opintokäynneillä. Haastateltavat kokevat yhteistyömuodon hyväksi, koska heidän ei tarvitse irrottautua omasta työstään, vaan opiskelijat tulevat käytännön työhön tutustumaan.

Yksi alumni kertoi haastattelussa, että alumneja ja kuntoutuksen ohjaajia kutsuttiin koululle kuulemaan koulutuksesta, kun opetussuunnitelma ja pohjakoulutusvaatimukset muuttuivat. Haastateltava koki tämän hyväksi ja tärkeäksi yhteistyöksi. Yksi alumneista kertoo myös kuuluvansa kuntoutusalan valtakunnalliseen kehittämistyön neuvottelulautakuntaan, jonka puitteissa hänellä on vuosittain tapaamisia koulutuksen kanssa. Samainen alumni mainitsee, että on joskus osallistunut Samkin järjestämään koulutukseen, mutta siitä on jo vuosia aikaa.

Kahden alumnin haastattelussa ilmenee, että he ovat käyneet SAMKilla luennoimassa omasta työnkuvastaan opettajien kutsumina. Molemmat ovat saaneet toteuttaa luentoja työajallaan. Molemmat alumnit kokivat luentojen pitämisen mielekkääksi, mutta toinen alumneista kertoi, että enää ei lähtisi luennoimaan, koska ei ole enää motivoitunut laatimaan luentojen sisältöä. Samainen alumni kertoo myös yhteistyön hiipuneen jostain syystä viime vuosina, eikä luennointi kutsuja ole enää tullut.

“Olen ollut luennoimassa jossain vaiheessa hyvinkin paljon ja kertomassa työstäni uusille kuntoutusohjaajille”

“En ole tehnyt muunlaista yhteistyötä, paitsi nyt opiskelen sitä ylempää amk-tutkintoa”

10.3.4 Motivaatio alumnitoimintaan ja alumnitoiminnan mahdollisuudet

Kaikkien haastateltavien alumnien mukaan yhteistyö koulutuksen kanssa on tärkeää. Neljä alumnia kokee, että alumnitoiminta antaa mahdollisuuksia sen kaikille osapuolille. He kertovat haastatteluissa, että opiskelijat saavat työelämässä olevilta kuntoutusohjaajilta paljon tärkeää käytännön tietoa ja itse saavat uusia ajatuksia kuntoutuksen kentältä ja opinnoista sekä opettajat saavat monipuolistettua opintoja ja vinkkejä työelämän sen hetkisistä vaatimuksista. Yksi yksityisessä yrityksessä työskentelevä alumni pohtii alumnitoiminnan lisäävän yrityksen tunnettavuutta ja sillä keinoin tarjoavan mahdollisuuksia itselleen ja yritykselle, jossa työskentelee. Lisäksi yksi alumneista mainitsee sen, että Samkin tekemä työ kuntoutuksen ohjaajien tunnettavuudelle on merkittävää kaikille kuntoutuksen ohjaajille.

Neljän haastateltavan alumnin mukaan alumnitoimintaan ja yhteistyöhön koulutuksen kanssa motivoi se, että saa jakaa opiskelijoille osaamistaan sekä erilaisia näkökulmia ja toimintatapoja tehdä kuntoutusohjaajan työtä. Lisäksi yksi alumneista mainitsee sen, että on palkitsevaa huomata opiskelijoiden olevan kiinnostuneita omasta työstä ja, että tiedon jakaminen motivoi opiskelijoita opintojen suorittamiseen, sekä lisää ammattinimikkeen tunnettavuutta.

Kolme alumnia on sitä mieltä, että oman työnsä pohtiminen antaa myös itselle motivaatiota tehdä työtä ja saamaan miettimään miksi työskentelee tietyllä tavalla. Yksi haastateltavista kertoo myös, että esimerkiksi luentoa laatiessa tulee haettava itsellekin viimeisin tieto kyseessä olevasta aiheesta, josta on tietenkin hyötyä työn tekemisessä. Lisäksi hän mainitsee, että opiskelijoiden ja opettajien kanssa voi herätä rikasta keskustelua, joka antaa itsellekin uutta tietoa ja näkökulmia.

Kolme alumnia ajattelee, että alumnitoimintaan motivoi se, jos sitä saa tehdä työaikana ja he ovatkin sitä mieltä, että saisivat työnantajansa luvalla alumnitoimintaa suorittaa työaikanaan. Palkkiota esimerkiksi luentojen pitämisestä alumnit eivät koe tarvitsevänsä, jos saavat ajalta palkan. Vapaa-ajalla alumnitoimintaa olisi valmis tekemään kaksi haastateltavista. Toinen kertoo, että toivoisi SAMKilta siinä tapauksessa esimerkiksi mahdollisten matkakorvauksien korvaamisen tai vaikka lounaan kustantamisen ja toinen alumneista haluaisi SAMKilta palkkion.

“Jos aihe on itselle tuttu ja koen olevani siinä asiantuntija ja jos sitä yhteistyötä saa tehdä työaikana, niin kyl se motivoi, et kyl mielellään jakaa sitä tietoa, ku siitä on sit itsellekin hyötyä ku hakee sen viimisen tiedon ja paneutuu siihen juttuun vähän eri tavalla”

“Kyl mä ajattelen, et sitä yhteistyötä olis tärkeä olla. Koska tänä päivänä käytäntö muuttuu niin nopeesti, et välttämättä ne opettajatkaan ei pysy mukana siitä. Et sen takii olis hyvä, et koulutuksessa olis mukana niitä jotka tekee sitä käytännön työtä ja on siinä muutospaineessa”

10.3.5 Alumnitoiminnan kehittäminen ja yhteistyömuodot

Kaikki haastateltavat ajattelevat, että alumnitoimintaa tarvitsisi kehittää. Alumnit toivat haastatteluissa esiin, että koulutuksen aikana tulisi jo selvittää mitä alumnitoiminta tarkoittaa. Yksi alumnirekisteriin liittyneistä haastateltavista kertoo, että liittyi rekisteriin tietämättä mitä alumnitoiminta on ja mitä se rekisteriin liittyneeltä vaatii. Lisäksi rekisteriä tulisi jollain tavalla päivittää ja ylläpitää, sillä esimerkiksi rekisteriin annetut yhteystiedot voivat muuttua. Kolme haastateltavista toivoisi Samkin järjestävän kuntoutuksen ohjaajille suunnattuja koulutuksia, joihin voisi osallistua opiskelijat ja valmistuneet. Koulutuksissa olisi mahdollisuus saada uusia kontakteja ja verkostoitua opiskelijoiden ja opettajien kanssa.

Alumnit toivat esille, että SAMK voisi kutsua kuntoutuksen ohjaajia koululle kuuntelemaan koulutuksen sen hetkisestä sisällöstä ja opetuskäytännöistä. Lisäksi he mainitsivat, että koulutuksen olisi tärkeää kuulla heidän mielipiteitään siitä, mitä asioita koulutuksen aikana on tärkeää käydä läpi ja mitä työelämässä kuntoutuksen ohjaajalta vaaditaan. Haastateltavat mainitsivat myös, että kuntoutuksen ohjaaja koulutuksen opettaja voisi kutsua heitä kertomaan työstään kuntoutuksen opiskelijaryhmille. Tätä pidettiin erityisen tärkeänä kehityskohteenä, sillä haastateltavat ovat itse kokeneet opintojensa aikana mielenkiintoiseksi kuulla työelämässä olevien kuntoutuksen ohjaajien työnkuvista ja se on herättänyt ajatuksia työharjoittelupaikasta ja siitä, mihin haluaisi työelämässä sijoittua.

“Harjoittelut on tietty yks yhteistyömuoto. Ja sit se olis hyvä, et SAMKilla olis tietoo siitä, mis me valmistuneet työskennellään ja et opettalla vois olla ajatus, et minkä tyyppisiä opiskelijoita eri harjoittelupaikkoihin voi ehdottaa”

“Mutta se olis kyllä tärkeä, et se olis selkeä mitä se alumnitoiminta ja yhteistyö on, että se ei olis kauheen sekavaa ja ympäröörä”

“Koulu vois järjestää meille kuntoutusohjaajille koulutuksia tai ainakin kutsua kuuntelemaan millainen se koulutus nykyään on ja mitä se pitää sisällään”

10.4 Kuntoutuksen ohjaaja opiskelijoiden haastattelu

Haastattelin neljää valmistuvaa kuntoutuksen ohjaaja opiskelijaa, haastateltavat ovat samalta vuosikurssilta, kuin minä itse. Suurin osa haastateltavista ei tiennyt mitä tarkoittaa alumni tai alumnitoiminta. Yksi mainitsee nähneensä Samkin verkkosivuilla aiheesta otsikon, mutta sen enempää ei asiasta tiedä. Useampi haastateltavista kokee, että alumneja ei ole opintojen aikana hyödynnetty juurikaan. Haastattelussa nousee esille harjoittelut, harjoittelujaksoon sisältyneet opintokäynnit ja yksi mainitsee muistavansa nähneensä opintojen aikana videon, jossa opettaja haastattelee työelämään sijoittunutta alumnia. Opiskelijat olisivat pitäneet mielekkäänä, jos alumnit olisivat olleet enemmän läsnä opintojen aikana. Haastattelussa mainitaan esimerkiksi luennot, joissa työelämään sijoittuneet alumnit kertoisivat työnkuvastaan ja siitä, mitä kuntoutuksen ohjaajan työ on milläkin sektorilla. Alumni luennot olisivat voineet selkeyttää käytännön työn sisäistämistä ja sitä, mitä kuntoutuksen osa-alueita haluaisi omilla opinnoissaan painottaa.

10.4.1 Alumnitoiminnan kehittäminen

Alumnitoimintaa pitäisi opiskelijoiden mukaan tuoda esille, tiedottaa ja markkinoida paremmin. Alumnitoiminnan sisältöä tulisi selventää opiskelijoille ja alumneille sekä tehdä alumnitoiminnasta jollain tavalla houkuttelevaa. Haastateltavien mielestä opettajien tulisi enemmän hyödyntää alumneja opintojen aikana ja, että alumnit olisivat jollain tavalla opiskelijoiden tavoitettavissa. Alumneilta voisi opiskelijoiden mukaan

saada tukea opiskeluun, ideoita opinnäytetyö aiheisiin ja työharjoittelupaikan valintaan. Haastattelussa ehdotetaan, että alumnit tulisi jollain tavalla sitouttaa osallistumaan esimerkiksi opiskelijoiden haastatteluihin tehtäviä tai opinnäytetöitä varten. Haastateltavat ehdottavat myös, että opiskelijat voisivat järjestää alumneille yhteisiä tilaisuuksia tai koulutuksia, esimerkiksi osana jotakin koulutuksen opintojaksoa. Haastateltavat pohtivat myös alumnien säännöllisiä tapaamisia esimerkiksi internetin välityksellä.

“Tarvis lisää tiedotusta, et mitä se alumnitoiminta on. Kun mekään ei oikein edes tiedetä mitä se on.”

“Sitä sais tuoda näkyvämmiin esille ja tehdä se jotenkin sillai houkuttelevaks. Ja se et ne alumnit olis jotenkin meidän tavoitettavis ja et opettajat hyödyntäis niitä.”

“Niiltä vois kysyä just ideoita opinnäytetöihin ja niiden kautta vois kysellä harjoittelupaikkoja”

10.4.2 Alumnitoiminnan mahdollisuudet

Opiskelijat ajattelevat alumnitoiminnan olevan vastavuoroista, niin että kaikki sen osapuolet hyötyvät toiminnasta. Haastattelussa nostetaan esille, että alumnit voisivat saada alumnitoiminnan avulla motivaatiota, innostusta ja tuoreita ajatuksia sekä näkökulmia työhönsä. Lisäksi haastateltavat kertovat, että alumnitoiminnan avulla alumni saisi kertausta ja ajantasaista tietoa siitä, mitä kuntoutuksen ohjaus on ja voisi ylläpitää omaa kehittymistään. Tämä on myös tärkeää informaatiota alumnien työpaikoille. Alumnitoiminnan avulla voitaisiin myös mahdollisesti rekrytoida uusia työntekijöitä alumnien työkentille. Yhteistyötilaisuuksissa olisi mahdollisuus myös saada uusia kontakteja ja tavata vanhoja opiskelukavereita. Opiskelijat ajattelevat alumnitoiminnan tuovan myös koulutusohjelmalle tärkeää tietoa työelämän vaatimuksista ja sen hetkisestä tilanteesta.

“Sen yhteistyön kautta vois rekrytoida opiskelijoita omaan työpaikkaan töihin ja kaikki tois toisilleen vähän sitä tietoo, et mitä koulutuksessa ja työssä tarvitaan”

“Se vois ylläpitää semmost omaa kehitystä siinä työssä ja pysyis ajantasalla siitä, mitä tää kuntoutusohjaus on”

10.4.3 Motivaatio alumnitoimintaan

Opiskelijat kertovat, että valmistumisen jälkeen alumnitoimintaan motivoisi rahallinen korvaus yhteistyöstä. Alumnitoimintaan motivoisi myös mahdollisuus tehdä yhteistyötä työaikana, jolloin yhteistyöajalta maksettaisiin palkka. Yksi haastateltavista mainitsee myös, että alumnitoiminnasta voisi saada opintopisteitä hyödynnettäväksi mahdollista ylempää ammattikorkeakoulututkintoa varten. Haastateltavat kertovat myös, että liittyisivät alumnirekisteriin, jos saisivat selkeää tietoa siitä, mitä alumnitoiminta pitää sisällään, velvoittaako se johonkin ja mitä hyötyä alumnitoiminnasta voisi olla.

“Raha motivois tai sit siitä vois saada jatko-opintoihin jotain opintopisteitä, jos lähtis opiskellee sitä ylempää amk-tutkintoa.”

“Siinä pitäis olla silleen selkeesti, et mitä se alumnitoiminta on ja velvottaaks se johonkin, kuinka aktiivinen pitää olla ja mitä hyötyy siitä olis.”

11 TULOKSIEN YHTEENVETO JA VASTAUKSET TUTKIMUSKYSYMYKSIIN

Kaikkien haastateltavien kohderyhmien vastauksista selviää, että alumnitoiminta tulisi olla järjestelmällisempää ja näkyvämpää. Alumnitoiminnasta tulisi tiedottaa paremmin jo koulutuksen aikana ja markkinoida opiskelijoille yhteistyötä koulutuksen kanssa valmistumisen jälkeen. Alumnitoiminnan järjestämistä helpottaisi, jos siihen olisi nimetty SAMKin puolesta oma henkilö tai henkilöt. Esimerkiksi eri osamisaloilla voisi olla omat nimetyt alumnitoiminnasta vastuussa olevat henkilöt. Sillä

tavalla osaamisalojen eri koulutusohjelmat voisivat myös tehdä yhteistyötä alumnitoiminnan suhteen. Alumnitoiminnan kehittämiseen tulisi myös varata riittävästi ajallisia ja taloudellisia resursseja. Nimetyn henkilön vastuulla olisi ylläpitää alumnirekisteriä, jolloin rekisteri voisi pysyä paremmin ajan tasalla ja alumnitoiminnasta kiinnostuneet alumnit olisivat helpommin tavoitettavissa.

Alumnit tulisi jollain tavalla sitouttaa yhteistyöhön koulutuksen kanssa. Aktiivisempi toiminta ja yhteistyötilaisuudet voisi olla yksi keino sitouttamiseen. SAMK voisi tarjota alumneille esimerkiksi SAMKin verkkopalveluiden käytön, jolloin säännöllisiä tapaamisia voisi järjestää SAMKin HILL-etäyhteys palvelun välityksellä. Tapaamisissa alumnit ja opettajat voisivat päivittää kuulumiset ja kehittää alumnitoimintaa ja yhteistyökeinoja. Alumnien ja koulutuksen välistä yhteistyötä voisi hyödyntää jollain tavalla myös ylemmässä ammattikorkeakoulututkinnossa eli yhteistyöstä voisi saada hyväksi luettua opintopisteitä ylemmän tutkinnon kursseihin. Ylemmästä ammattikorkeakoulututkinnosta ja alumnitoiminnan hyödyistä voisi tiedottaa jo amk-opintojen aikana.

Useammassa haastattelussa mainitaan myös sosiaalinen media alumnitoiminnan ja yhteydenpidon keinona. Eli kuntoutuksen koulutusohjelman alumneille voisi perustaa oman facebook-ryhmän, johon voisi liittyä valmistumisen yhteydessä. Kun yhteydenottaminen olisi sujuvaa ja helppoa, voisi alumneja hyödyntää opintojen erilaisissa haastattelutehtävissä ja opinnäytetyöaiheiden pohtimisessa.

Haastatteluissa ilmenee, että erilaiset tilaisuudet ovat yksi alumnitoiminnan keino. Koulutusohjelmien yhteistyöllä voitaisiin toteuttaa myös erilaisia tilaisuuksia. Eli esimerkiksi hyvinvointialojen koulutusohjelmat voisivat järjestää yhdessä vuosittain projektityönä alumneille jonkinlaisen koulutus- tai verkostoitumistilaisuuden. Yhteistyö voisi mahdollistaa tilaisuuden monipuolisuuden ja runsaamman alumnimäärän saavuttamisen. Projektityö voisi olla osana jotakin opintojaksoa, jolloin siihen olisi varattuna opiskelijoiden aikaresursseja. Alumnitoiminnan kehittäminen vaatisi opettajalta aktiivisuutta ja alumneja voisi aktiivisemmin kutsua kertomaan työstään opiskelijoille, jotta käytännön työ hahmottuisi paremmin jo opintojen alussa.

Aktiivinen alumnitoiminta mahdollistaisi opiskelijoille hyvät verkostot ja kontaktit työelämään, sekä rikastuttaisi opintojen sisältöä. Alumnien avulla opiskelijat saisivat mahdollisimman monipuolisen kuvan käytännön työstä ja tutkinnon tuomista mahdollisuuksista. Yhteistyö alumnien kanssa helpottaisi työharjoittelupaikkojen valintoja, sekä alumneilta voisi saada työelämälähtöisiä ideoita opinnäytetöihin. Lisäksi alumnit voisivat olla aktiivisemmin opiskelijoiden tukena opinnoissa. Alumnit toisivat koulutusohjelmalle, opettajille ja opiskelijoille tärkeää tietoa työelämänvaatimuksista ja vinkkejä siitä, mihin opetuksessa kannattaa erityisesti panostaa. Aktiivinen alumnitoiminta voisi lisätä yhteistyötä myös muiden koulutusohjelmien kanssa.

12 POHDINTA

Valitsin tämän opinnäytetyön aiheen alun perin siksi, koska omalta työpaikaltani ei noussut selkeästi kuntoutukseen liittyvää minua kiinnostavaa aihetta ja johonkin aiheeseen oli tartuttava. Aihe tuntui alusta asti mielenkiintoiselta, mutta myös melko haastavalta ja vieraalta. Alumni oli minulle terminä vieras ja alumnitoiminnasta oli haastavaa löytää lähdemateriaalia. Tuntui, että jouduin kovasti perustelemaan tuttavilleni, miksi olen valinnut juuri tämän aiheen, koska alumnitoiminnan kehittäminen ei suoranaisesti liity työhöni tulevana kuntoutuksen ohjaajana. Ohjaavan opettajani ohjauksella ja aiheeseen syventymällä aihe alkoi tuntumaan kuitenkin merkitykselliseltä ja entistä kiinnostavammalta. Tutkimusta tehdessäni ymmärsin, että alumnitoiminnan kehittäminen olisi koulutusohjelmalle ja opiskelijoille todella tärkeää ja itsekin olen jäänyt opinnoissa kaipaamaan enemmän alumnien hyödyntämistä.

Tutkimukseni eteni melko hitaasti, sillä henkilökohtaisessa elämässäni oli samaan aikaan niin monta projektia meneillään, että oli vaikeaa löytää aikaa ja motivaatiota opinnäytetyön tekemiseen. En ole juurikaan aikaisemmin tehnyt tutkimustöitä ja ehkä siksi myös aloittamisen vaikeus korostui. Työn edetessä eri vaiheiden saavuttaminen tuntui kuitenkin todella palkitsevalta ja motivaatio, sekä kiinnostus aiheeseen kasvoi koko tutkimustyön ajan. Aikataulujen sovittaminen haastateltavien kanssa tuntui vaikealta ja muutinkin suunnitelmaani kasvokkain tapahtuvista haastatteluista niin, että

suurimman osan haastatteluista toteutin puhelimitse. Puhelinhaastattelut oli aikataullisesti helpompia toteuttaa ja mielestäni soveltuivat tähän tutkimukseen hyvin. Lähestyin haastateltavia alumnirekisteriin liittyneitä alumneja ensin sähköpostitse, mutta en saanut ainuttakaan vastausta. Tämä tuntui ensin turhauttavalta ja sai huolestumaan, saanko vapaaehtoisia haastateltavia ollenkaan. Loppujen lopuksi sain kuitenkin tavoittelemani viisi haastateltavaa työharjoittelustani tutuksi tulleiden kontaktien kautta, sekä kuntoutuksenohjaajien facebook-ryhmään laittamani ilmoituksen avulla.

Haastattelut olivat mielekkäin osuus tutkimustyössä, koska koen sosiaalisen kanssakäymisen itselleni luontevammaksi, kuin kirjoitustyön. Haastattelujen litterointi tuntui melko työläältä ja hidastempoiselta. Tuloksien kirjoittaminen litteroiduista teksteistä oli kuitenkin myös todella mielenkiintoinen vaihe ja tein tämän vaiheen melko nopealla aikataululla. Mielestäni sain valitsemiltani haastateltavilta kohderyhmiltä monipuolisesti tuloksia ja erilaisia näkökulmia tutkimukseen, sekä vastaukset tutkimuskysymyksiini. Tutkimukseni tulokset ovat mielestäni luotettavia ja vastaavat laadullisen tutkimuksen tavoitteisiin. Tutkimukseni pohjalta alumnitoimintaa voisi lähteä kehittämään haastateltavien ideoiden perusteella. Tuloksista selviää myös perustelut, miksi alumnitoiminnan kehittäminen olisi tärkeää. Jatkotutkimus mahdollisuuksia aiheesta olisi esimerkiksi jonkinlaisen alumnitilaisuuden järjestäminen toiminnallisena opinäytetyönä tai kehittämissuunnitelma, jonka pohjalta tässä tutkimuksessa ilmenneitä alumnitoiminnan keinoja lähdetään toteuttamaan. Lisäksi voisi tutkia millaista alumnitoimintaa kuntoutuksen ohjauksen koulutusohjelmassa on esimerkiksi Jyväskylän ammattikorkeakoulussa.

Opin tutkimustyöskentelystä, sen eri vaiheista ja toimintatavoista opinäytetyötä tehdessäni todella paljon. Seuraavassa tutkimustyössäni suunnittelisin tutkimuksen etenemisen entistä paremmin. Koettaisin laatia itselleni tietyn aikataulun ja tarkan suunnitelman miten työssäni etenen. Tätä työtä tehdessäni huomasin, että aikaa vain kuluu ja en ole saanut vielä riittävästi aikaiseksi. Työn pitkittyessä huomasin, että työn tekemiseen palaaminenkin vei aikaa, sillä ensin piti aina palauttaa mieleen mihin viimeksi jäin. Selkeä aikataulu myös varmasti konkretisoisi ajatuksia ja helpottaisi työn tekemistä. Sain ohjaavalta opettajaltani paljon ohjausta ja hyviä ideoita työn tekemiseen. Kokonaisuudessaan opinäytetyön tekeminen tästä aiheesta oli opettavainen, mielenkiintoinen ja mielekäs kokemus.

LÄHTEET

Ammattikorkeakoululaki 14.11.2014/932, 1 luku 4 § ja 6 §. Viitattu 28.8.2018
<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2014/20140932#Pidp446013072>

Ammattikorkeakoulujen valmistumisvaiheen opiskelijapalautekyselyn www-sivut.
Viitattu 29.8.2018. <https://avop.fi/fi>

Elinkeinoelämän keskusliiton www-sivut. 2018. Viitattu 7.10.2018.
<https://ek.fi/mita-teemme/innovaatiot-ja-osaaminen/osaaminen-ja-koulutuspolitiikka/yritys-oppilaitos-yhteistyö/>

Hohenthal, T. 2012. Työelämäkumppanuutta rakentamassa, Stepit - Kolme askelmaa yhteisölliseen työelämäkumppanuuteen. 37-39. Viitattu 3.12.2018.
https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/72665/Hohenthal_Tuula.pdf?sequence=1

Hyvärinen, M., Nikander, P. & Ruusu vuori, J. 2017. Tutkimushaastattelun käsikirja. Tampere: Vastapaino. Viitattu 22.10.2018.

Laasanen, M., Kouri, P., Sinkkonen, M., Hopia, H., Hakala, A. 2015. YAMK-opiskelijat ja -alumnit tulevaisuuden ennakoijina ja sillanrakentajina työelämäkorkeakouluyhteistyössä. Ammattikasvatuksen aikakauskirja 17, s.75-81.

Linko S. 2016. Alumnitoiminnan kehittäminen. Yamk-opinnäytetyö. Hämeen ammattikorkeakoulu. Viitattu 23.3.2019. <https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/120582/SusannaLinko.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Opetushallinnon www-sivut. Viitattu 29.8.2018. <https://vipunen.fi/fi-fi/layouts/15/xlviewer.aspx?id=/fi-fi/Raportit/Ammattikorkeakoulutus%20-%20Opiskelijapalaute%20-%20AMK%20-%20ammattikorkeakoulu.xlsb>

Opintopolku.fi www-sivut. Viitattu 27.11.2018. <https://opintopolku.fi/app/#!/korkeakoulu/1.2.246.562.17.34195382394>

Moilanen, R. 2002. Kielenhuollon tiedotuslehti. Viitattu 28.8.2018. <https://www.kielikello.fi/-/alumni>

SAMKin opetussuunnitelman laatimisen menettelyohjeet. 2018. Viitattu 27.11.2018.

Satakunnan ammattikorkeakoulun Oiva-opiskelijaintra. Viitattu 15.4.2019.
<https://oiva.samk.fi/opiskelu/alumniksi/>

Satakunnan ammattikorkeakoulun www-sivut. Viitattu 28.8.2018.
<https://www.samk.fi>

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2009. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Jyväskylä: Tammi. Viitattu 3.9.2018.

Vanhanen-Nuutinen, L. & Laitinen-Väänänen, S. 2011. Työelämän kokema hyöty ammattikorkeakoulun kanssa tehtävästä yhteistyöstä. Viitattu 7.10.2018. <https://uas-journal.fi/koulutus-oppiminen/tyoelaman-kokema-hyoty-ammattikorkeakoulun-kanssa-tehtavasta-yhteistyosta/#1458134585005-b3f22396-5506>

Vilka, H. 2015. Tutki ja kehitä. Jyväskylä: PS-kustannus. Viitattu 15.4.2019. <https://www.elliblibrary.com/reader/9789524517560>

Österman, P. 2010. Yliopisto - yhteinen asia. Humanistilehti 12, 11. <http://www.helsinki.fi/humanistilehti/pdf/12.pdf>

LIITE 1

Ops-vastaavia haastatellessa hyödynsin mm. seuraavanlaisia kysymyksiä:

- Minkälaista alumnitoimintaa koulutusohjelmassa on olemassa?
- Sisältyykö alumnitoiminta johonkin tiettyyn opintojaksoon?
- Minkälainen alumnitoiminta on osoittautunut hyväksi tai vastaavasti mitkä keinot eivät ole toimineet?
- Miten “markkinoitte” alumnitoimintaa valmistuville opiskelijoille?
- Miten motivoitte alumneja yhteistyöhön?
- Minkälaisia tavoitteita tai odotuksia koulutusohjelmalla on alumnien hyödyntämisen suhteen?
- Ketkä ja millä tavalla alumnien hyödyntämisestä opinnoissa hyötyy?
- Miten alumnitoimintaa voisi kehittää?

Alumneja haastatellessa hyödynsin mm. seuraavanlaisia kysymyksiä:

- Mikä sai sinut liittymään alumnirekisteriin?
- Minkälaista tietoa sait alumnitoiminnasta koulutuksen aikana?
- Mitä tiedät Samkin alumnitoiminnasta ja mistä saat tietoa?
- Mitä odostat tai odotit alumnitoiminnalta, onko se täyttänyt odotukset?
- Mikä motivoi sinua yhteistyöhön koulutuksen kanssa?
- Minkälaista yhteistyötä olet tehnyt koulutuksen kanssa valmistumisen jälkeen?
- Miten alumnitoimintaa tulisi mielestäsi kehittää?
- Kuka ja miten alumnien hyödyntämisestä mielestäsi hyötyy?

Valmistuvia opiskelijoita haastatellessa hyödynsin mm. seuraavia ky-symyksiä:

- Mitä tiedät Samkissa olevasta alumnitoiminnasta?
- Minkälaista tietoa olet saanut alumnitoiminnasta?
- Miten alumneja on hyödynnetty opinnoissasi?
- Miten toivoisit alumnien hyödyntämistä opinnoissasi?
- Mikä saisi sinut liittymään alumnirekisteriin?
- Mitä toivot tai odostat alumnitoiminnalta?
- Miten opiskelija hyötyy alumnien kanssa tehtävästä yhteistyöstä?
- Mitä hyötyä alumnitoiminnasta on?
- Miten alumnitoimintaa tulisi mielestäsi kuntoutuksen koulutusohjelmassa kehittää?